

İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi
Journal of the Human and Social Science Researches
[2147-1185]

[itobiad], 2020, 9 (3): 2881/2904

**Postmodern Sinemada Anti Kahraman: Quentin Tarantino
Filmlerinin Analizi**

Anti Hero in Postmodern Cinema: Analysis of Quentin Tarantino
Films

Semih SALMAN

**Öğr. Gör. Dr., İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu, Görsel İşitsel Teknikler
ve Medya Yapımcılığı Bölümü**

**Lect. PhD, İzmir Kavram Vocational School, Department of Visual Auditory
Techniques and Media Productions**

semih.salman@kavram.edu.tr Orcid ID: 0000-0003-0872-1980

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type	: Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received	: 12.05.2020
Kabul Tarihi / Accepted	: 01.09.2020
Yayın Tarihi / Published	: 30.09.2020
Yayın Sezonu	: Temmuz-Ağustos-Eylül
Pub Date Season	: July-August September

Atıf/Cite as: Salman, S . (2020). Postmodern Sinemada Anti Kahraman: Quentin Tarantino Filmlerinin Analizi . İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi , 9 (3) , 2881-2904 . Retrieved from <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/56503/736540>

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <http://www.itobiad.com/>

Copyright © Published by Mustafa YİĞİTOĞLU Since 2012 – Istanbul / Eyup, Turkey. All rights reserved.

Postmodern Sinemada Anti Kahraman: Quentin Tarantino Filmlerinin Analizi

Öz

Modern ve klasik anlatı yapılarının hâkimiyetinde gelişen sinema sanatı, 1980 sonrasında postmodern yaklaşımın etkisiyle birlikte farklı unsurlar ve yeni kavramlar edinmeye başlar. Parodi, pastiş, ironi, parçalanma, melezleşme gibi pek çok yaklaşım, postmodernizmin sinemaya kazandırdığı terimlerdir. Bu yaklaşımların yanı sıra postmodern sinemada yeni kavramlar da ortaya çıkmaktadır. Söz konusu kavramların başında “anti kahraman” öne çıkmaktadır. Klasik sinemanın stereotipleştirdiği kahraman kavramı, postmodern anlayışta farklı bir boyut edinerek, olumlu ve olumsuz özelliklerin tek bir karakterde birleştirilebildiği anlatı yapısında yer alır. Postmodern yaklaşımı benimsediği bilinen Quentin Tarantino, filmlerindeki karakterleri siyah ya da beyaz olarak tanımlamak yerine, onları gerçek dünyaya daha yakın olacak şekilde oluşturmaktadır. Yönetmenin filmlerindeki karakterlerin, ideal kahraman tipinden uzak bir tutum sergilemeleri çalışmaya katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, söz konusu çalışmada Tarantino’nun filmleri incelenerek, postmodern yaklaşımın ortaya çıkardığı anti kahraman kavramını temsil eden karakterlerin analizi yapılmaktadır. Nitel araştırma deseninde yapılandırılan çalışmada olgubilim yöntemi tercih edilmektedir. Tarantino’nun filmlerindeki karakterler, anti kahraman özellikler taşıyarak hem anlatıya hem de postmodern yaklaşıma farklı bir çerçeve çizerler.

Özet

Modernizme tepki olarak doğduğu şeklinde tanımlar geliştirilen postmodernizm kavramı, pek çok sanat dalında etkisini göstermektedir. Resim, tiyatro, edebiyat gibi alanların yanı sıra sinemada da yeni anlayışların oluşmasına zemin hazırlayan postmodernizm, özellikle 1980 sonrasında gücünü artırmaktadır. Sinemada nostaljik bir tutum geliştiren postmodern anlayış, eski filmlere saygı duruşu niteliğinde sinemasal bir dil oluşmasını sağlamaktadır. Cinsellik ve arzunun meta olarak görüldüğü, geçmişe duyulan tutucu özlem ve yabancılaşma gibi eylemlerin dikkat çektiği postmodern sinema, karmaşık olayların konu alınabildiği hareketli yapısıyla öne çıkar. Filmin renk düzenlemesi, anlatıda yer alan müzikler, karakterlerin eski dönem filmlerine göndermede bulunması (diyalog, karakter ismi, dekor) gibi pek çok unsur postmodern sinemanın özellikleri arasında yer almaktadır.

Postmodern sinemada parodi, pastiş, ironi, parçalanma, melezleşme gibi pek

çok terim dikkat çekmektedir. Bu terimler arasında parodi ve pastiş öne çıkan yaklaşımlardır. Eleştirel bir tavrın benimsendiği parodide, alaycı yaklaşımla yeni anlamlar oluşturulmaktadır. Pastiche ise, daha çok eklektik bir tutum sergilenerek, taklit unsurunun ön planda olduğu söylenebilir.

Postmodern sinema dilinde ortaya çıkan yeni kavramlardan biri de Anti Kahraman'dır. Söz konusu kavram, kahraman olarak bilinen terimin yerine geliştirilmektedir. Klasik anlatı sinemasının temel unsurlarından biri olan kahraman kavramı, pek çok işleve sahip, ideal bir kişi olarak nitelenen karakterlere verilen bir sıfattır. Bu kavram, postmodern sinemada farklı bir boyut kazanarak anti kahraman şeklinde yeni bir isme evrilir. Anti kahraman olarak bilinen karakterler, başarısız, suça eğilimi olan ve sahtekâr kişiler olarak filmde dikkat çekerler. İzleyicinin gözünde sempati kazanan anti kahraman karakterler, gerçeğe daha yakın bir profil çizerler.

Hem yazdığı hem de yönettiği filmlerle postmodern anlayışa sahip olduğu söylenebilen Quentin Tarantino, söz konusu çalışmanın merkezinde yer almaktadır. Tarantino'nun filmleri ele alındığında anti kahraman özelliklere sahip pek çok karakteri hikâyelerinde yer verdiği görülmektedir. Yönetmenin ilk filmi olan *My Best Friend's Birthday'in*, sadece 35 dakikalık kısmı yayınlanabildiği için çalışmada ayrıntılı olarak analiz edilememiştir. Filmin yanması sonrasında kurtarılan parçalardan bir anlatı oluşturulmuş olup karakterler ayrıntılı olarak işlenememektedir. Bu nedenle çalışmada ilk olarak *Reservoir Dogs* filmi, anti kahraman kavramı bağlamında incelenmektedir. Söz konusu filmde, Mr. Orange karakteri ön plana çıkarırken, Mr. White da dikkat çeken diğer bir karakterdir. Mr. Orange suç çetesini çökertmek adına bir kadının ölümüne sebep olurken, Mr. White da onun polis olmadığına inanmakla kalmayıp bu karakteri korumak için çeteden birkaç kişinin yaşamına son verir. Mr. Orange, her ne kadar olumsuz eylemler sergilese de hikâyenin sonunda çetenin başarısız olmasını sağlayarak anti kahraman bir tavır gösterir.

Pulp Fiction filminde boksör Butch ve Vincent Vega karakterleri anti kahraman özellikleri sergileyen karakterler olarak dikkat çekerler. Butch, boks maçında rakibinin ölümüne sebep olurken, ilerleyen sahnelerde düşmanının hayatını kurtararak iyi ve kötü özelliklerini izleyiciye yansıtır. Vincent Vega ise, kötü alışkanlıklara sahip olmasına rağmen, ölmek üzere olan bir kadını hayata döndürür. Tarantino, bu iki filmle çıkış yaptıktan sonra *Four Rooms* adlı yapımda görev alır. Dört hikâyenin dört farklı yönetmen tarafından çekildiği filmde, Tarantino'nun yönettiği bölüm çalışmada ele alınmaktadır. Anti kahraman kavramının, sinemada ilk olarak ele alındığı şekilde yapılandırılan Ted karakteri, şapşal, sakar ve beceriksiz bir yapıya sahiptir. Söz konusu karakter, otel müşterilerinin girdiği bir iddiada hakemlik yapar ve aralarından birinin parmağını keserek para kazanır ve oteldeki görevine geri döner. Ted karakteri, Tarantino'nun filmlerindeki anti kahramanlar arasında en başarısız ve en az suça eğilimli kişi olarak dikkat çeker. *Jackie Brown* filminde ise, ilk kez bir kadın karakterden anti kahraman

yaratan Tarantino, farklı bir anlatı oluşturur. Postmodern anlayıştan klasik anlatı stiline doğru evrilen filmde, hikâyeye mutlu sonla bitirilerek izleyicinin katarsise ulaşması sağlanır. *Kill Bill* serisinde de kadın karakteri anti kahraman olarak öne çıkaran yönetmen, intikam öyküsünü ele alır. Katil bir kadından kahraman bir anneye dönüşen Beatrix, hayatını mahveden çeteden intikam almayı başarır.

Death Proof filminde, sosyopat bir dublörün macera tutkusu nedeniyle insanların ölümüne sebep olması ele alınırken, üç kadının bu olaylara son vermesi ve dublörü cezalandırması anlatılmaktadır. Söz konusu kadın karakterler, Mike'ı cezalandırmadan önce olumsuz özellikler (klasik bir arabayı satın almak bahanesiyle deneme sürüşü yapmaları, arkadaşlarını araba sahibiyle yalnız bırakmaları gibi) sergilemektedirler. *Inglourious Basterds* filminde üç ana karakter üzerinden Nazi katliamını işleyen Tarantino, kendi gerçekliğini yaratarak anti kahraman özelliklerini taşıyan bu kişilerin savaşı sonlandırmasını yansıtır. *Django Unchained*, *The Hateful Eight* ve *Once Upon a Time... in Hollywood* filmlerinde Western sinemasına sıklıkla göndermelerde bulunan Tarantino, anti kahraman kavramını temsil eden karakterler oluşturarak nostaljik bir ortam yaratır.

Postmodern sinema anlayışıyla özgün bir dil oluşturan Tarantino, parodi terimini yansıtan filmler ortaya çıkarmaktadır. Genellikle, nostaljik unsurları anlatısına ekleyen yönetmen, yabancılaşmayı ve parçalanmayı estetiklik yaratarak izleyicinin karşısına çıkarır. Filmlerinde, her karakterin bir hikâyesi olmasını amaçlayan Tarantino, bu karakterleri de gerçeklik olgusunu daha fazla yansıtmaları açısından olumlu ve olumsuz özellikleriyle göstermektedir. Bu bağlamda, Tarantino sinemasındaki ana karakterlerin, oluşturulan hikâyelerde anti kahraman olarak ele alındığı sonucuna varılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Sinema, Anti Kahraman, Quentin Tarantino.

Anti Hero in Postmodern Cinema: Analysis of Quentin Tarantino Films

Abstract

Cinema art, which developed under the dominance of modern and classical narrative forms, started to acquire different elements and new notions after 1980 with the effect of postmodern approach. Many approaches such as parody, pastiche, irony, fragmentation, hybridization are the terms postmodernism brings to the cinema. In addition to these approaches, new notions are emerging in postmodern cinema. "Anti hero" comes to the fore at

the beginning of these notions. The notion of heroine, stereotyped by classical cinema, takes a different meaning in postmodern understanding and takes place in the narrative structure in which positive and negative features can be combined in a single character. Quentin Tarantino, known to adopt the postmodern approach, creates them closer to the real world, rather than describing the characters in his films as black or white. The fact that the characters in the director's films show an attitude far from the ideal hero type contributes to the work. In this context, the films of Tarantino are analyzed and the characters representing the anti-hero notion created by the postmodern approach are analyzed in this study. In the study structured in qualitative research design, the method of phenomenology is preferred. The characters in Tarantino's films have a different framework for both narrative and postmodern approach, with anti-hero features.

Summary

The notion of postmodernism, in which definitions were developed in response to modernism, shows its effect in many branches of art. Postmodernism, which prepares the ground for new understandings in cinema as well as painting, theater, and literature, increases its power especially after 1980. Postmodern understanding, which develops a nostalgic attitude in cinema, provides a cinematic language, which is an homage to old films. Postmodern cinema, where sexuality and desire are seen as commodities, and actions such as conservative longing and alienation in the past draw attention, stand out with its moving structure where complex events can be taken as a subject. Many elements such as the color arrangement of the film, the music in the narrative, the reference of the characters to the old films (dialogue, character name, decor) are among the features of postmodern cinema.

In postmodern cinema, many terms such as parody, pastiche, irony, fragmentation and hybridization attract attention. Among these terms, parody and pastis are prominent approaches. In the parody, where a critical attitude is adopted, new meanings are created with a cynical approach. In pastiche, it can be said that the imitation factor is at the forefront by displaying a more eclectic attitude

One of the new notions emerging in the postmodern cinema language is Anti Hero. The notion in question is developed in place of the term known as the hero. The notion of hero, which is one of the basic elements of the classic narrative cinema, is an adjective given to the characters who have many functions and qualify as an ideal person. This notion got a different dimension in postmodern cinema and evolved into a new name in the form of an anti-hero. The characters, known as anti-heroes, stand out in the film as unsuccessful, crime-prone and dishonest people. The anti-hero characters, who get sympathy in the eyes of the viewer, draw a more realistic profile.

Quentin Tarantino, which can be said to have a postmodern understanding with the films he wrote and directed, is at the center of the study in question. When Tarantino's films are considered, it is seen that many characters with anti-hero features are included in their stories. The director's first movie, *My Best Friend's Birthday*, could not be analyzed in detail in the study, since only 35 minutes of it could be published. A narrative was created from the pieces recovered after the movie burned, and the characters cannot be processed in detail. Therefore, in the study, *Reservoir Dogs* is first examined in the context of the notion of anti hero. In the film in question, while the character of Mr. Orange stands out, Mr. White is another remarkable character. Mr. Orange causes the death of a woman to break the crime gang, Mr. White, too, believes he is not a cop, but ends up in the lives of several gang members to protect this character. Although Mr. Orange shows negative actions, at the end of the story, he shows an anti-hero attitude by making the gang fail.

In the *Pulp Fiction* film, boxer Butch and Vincent Vega characters stand out as characters with anti-hero features. Butch causes the death of his opponent in the boxing match, while saving the life of his enemy in the following scenes, he reflects his good and bad features to the audience. On the other hand, Vincent Vega brings a dying woman to life, although he has bad habits. Tarantino takes part in the production of *Four Rooms* after debuting with these two films. In the film, where four stories are shot by four different directors, the section directed by Tarantino is discussed in the study. The character of Ted, structured in the way that the notion of anti-hero was first discussed in cinema, has a silly, clumsy and clumsy structure. The character in question acts as a referee in a claim made by hotel customers and earns money by cutting one finger of one of them and returns to his duty at the hotel. The character of Ted draws attention as the most unsuccessful and least crime-prone among the anti-heroes in Tarantino's films. In the film *Jackie Brown*, Tarantino, who created an anti-hero from a female character for the first time, creates a different narrative. In the film, which evolves from postmodern understanding to classical narrative style, the story is finished with a happy ending, allowing the audience to reach the catharsis. In the *Kill Bill* series, the director, who highlights the female character as an anti-hero, takes the story of revenge. Beatrix transformed from a murderous woman into a heroic mother, and manages to take revenge on the gang that has destroyed her life.

In the *Death Proof* film, a sociopathic stunt explores the death of people due to their passion for adventure, while three women end these events and punish the stunt. These female characters show negative features (such as taking a test drive under the pretext of buying a classic car, leaving their friends alone with the car owner) before they punish Mike. Tarantino, who handles the Nazi massacre through three main characters in the Inglourious

Basterds movie, reflects the ending of the war by those who possess anti-hero features by creating their own reality. Tarantino, who frequently refers to Western cinema in *Django Unchained*, *The Hateful Eight* and *Once Upon a Time... in Hollywood* creates a nostalgic environment by creating characters that represent the concept of anti hero.

Tarantino, which creates an original language with the postmodern cinema approach, creates films that represent the term parody. Generally, adding the nostalgic elements to his narrative, the director brings alienation and fragmentation to the audience by creating aesthetics. Aiming to have a story for each character in his films, Tarantino shows these characters with their positive and negative features in order to reflect the reality fact more. In this context, it is concluded that the main characters in Tarantino cinema are treated as anti-heroes in the created stories.

Keywords: Postmodernism, Cinema, Anti Hero, Quentin Tarantino.

Giriş

Postmodernizm kavramı, 1980'lerden sonra sinemaya etki ederek yeni anlam ve yaklaşımların geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Bu yaklaşımların sonucunda ortaya çıktığı bilinen anti kahraman kavramı, klasik anlatı sinemasında sıklıkla rastlanılan salt iyi ya da kötü karakter oluşumuna karşıt bir yaklaşım içindedir. Postmodern sinemada anti kahramanlar, birtakım zaafı olan, serseri, çirkin ve suçlu kişiler olabilmektedir. Bu karakterlerin, olumsuz özelliklerinin yanı sıra olumlu özellikleri de filmlerde gösterilerek, izleyici açısından daha gerçekçi bir profilin çizildiği söylenebilir.

Postmodern sinema denince akla gelen yönetmenlerden biri olan Quentin Tarantino, özgün bir dil kullanarak hikâyelerini ortaya çıkarmaktadır. Postmodern anlayışı filmlerinde yansıtan Tarantino, hikâyelerindeki nostaljik göndermeleri, ironiyi benimsemesi, gerçeği olduğundan farklı bir biçimde sunarak göstermesi açısından dikkat çeken bir yönetmendir. Postmodern filmlerin üç kategoride sınıflandırıldığını belirten Karadoğan, sanatsal özellikler taşıyan, avant-garde yansımaya da sahip, zaman-mekân sorunsalında kırılmalı anlatısı olan filmlerin eleştirel türü temsil ettiğini ve ilk kategoriyi oluşturduğunu vurgular. Yazara göre, ikinci kategoriyi popüler ticari filmler meydana getirirken, son kategoriyi de bu iki türün birtakım özelliklerini taşıyan melez filmlerin temsil ettiğini ifade eder. Yazar, son kategoriyi oluşturan melez filmlerin öncülüğünü Quentin Tarantino'nun yaptığını öne sürmektedir (2005, s. 149).

Çalışmada, Tarantino'nun filmleri incelenerek anti kahraman kavramını yansıtan karakterler incelenmektedir. Söz konusu karakterlerin hikâyelerdeki etkileri ve olaylara yaklaşımları değerlendirilerek detaylı bir analiz sunulmaktadır. Postmodern sinema temelinde incelenen filmler hem yönetmenin hem de çeşitli yazarların görüşlerine de yer verilerek çözümlenmektedir.

Yöntem

Araştırma, Quentin Tarantino'nun yönetmenliğini yaptığı filmlerde, anti kahraman kavramının gelişimini ve hikâyelerdeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Film çözümlemesinin yapıldığı bu araştırma nitel desende oluşturulmaktadır. Nitel araştırma yöntemleri içerisinde olgubilim deseni çalışma için uygun görülmektedir. Günlük yaşantımızda varlığından haberdar olduğumuz ancak detaylı bir bilgiye sahip olamadığımız durumları ele alan olgubilim (fenomenoloji) deseni, bu olguları anlamlandırabilmemizi sağlayan bir kavram olarak bilinmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 20). Bu çalışmanın evreni, Tarantino'nun yönetmenliğini yaptığı tüm filmleri kapsamaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, söz konusu filmlerdeki anti kahraman özellikleri taşıyan karakterler oluşturmaktadır. Bu nedenle çalışmada, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmaktadır.

“Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır. Belli ölçütleri karşılayan veya belli özelliklere sahip olan bir veya birden fazla özel durumlarda çalışılmak istenildiğinde tercih edilir” (Büyüköztürk, vd., 2014, s. 90).

Bu bağlamda, Tarantino'nun filmlerinde yer alan karakterler, postmodern anlayışın oluşturduğu anti kahraman kavramının çerçevesinde ele alınarak ayrıntılı şekilde incelenmektedir.

Postmodern Sinemanın Gelişimi

1950'ler sonrasında “akım” olarak dikkat çeken postmodernizm kavramı, özellikle 1980'ler sonrasında etkisini göstermektedir. Harvey (1989, s. 39) postmodernizmin, kültürel dönüşüm ile hassasiyet değişimini anlattığını belirterek, bu dönüşümün temelini sorgulanabileceğini fakat var olma durumunun tartışmaya kapalı olduğunu öne sürer. Eagleton, söz konusu terimin tarihsel süreci akla getirdiğini ifade eder. Yazar, postmodernizmin, gerçek olana, niteliğe, düşünceye ve keskinliğe şüpheyle yaklaşarak bu kavramları sorgulayan bir özelliğe sahip olduğunu anlatır. Eagleton, postmodernizm kavramına olumsuz bir yaklaşım sergiler. Söz konusu kavramın, derinlikten yoksun, dayanağı olmayan ve çoğulcu bir kimliğe sahip olduğunu iddia eden Eagleton, postmodernizmin baskın ve kapsayıcı

tarafının tartışmaya açık olduğunun altını çizer (2011, s. 9). Jameson postmodernizmin, bilinçaltında yer alan tarihsel dürtüyü farklı şekilde anlattığını veya bu eylemi baskın şekilde durdurduğunu ifade ederek şu açıklamayı yapar: “Postmodernizm, postmodern bilinç her şeyden önce, değişimlerin ve modifikasyonların salt belirlenmesinden oluşan kendi olasılık durumunun kuramsallaştırılmasından öteye varamaz” (2011, s. 9). Lyotard, postmodern anlayışın, modernin ele alamadığı düşünceyi irdeleyen ve öne çıkaran bir yaklaşım gösterdiğine dikkat çeker (Zekâ, 1994, s. 57). Stam: “Genel olarak, postmodernizm, özelliğin göçebe (Deleuze) ve şizofren (Jameson) haline geldiği güncel dünyadaki sosyal olarak yapılandırılmış kimliğin parçalı ve heterojen doğasını ön plana alır” (2014, s. 309) diyerek iki yazarın düşüncelerini temel alır. Karadoğan (2005, s. 137) ise postmodernizmin, birtakım kurallara sahip toplumsal yaklaşımı kapsayan dönemsel değişikliği veya modernlikten uzaklaşmayı nitelediğini vurgular.

Görüldüğü gibi postmodernizm kavramıyla ilgili farklı tanımlamalar ve yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu kavram ortaya çıkışından günümüze kadar olan süreçte, sorgulanan ve tartışılan bir kimliğe sahiptir. Postmodernizm kavramı, pek çok sanat dalının içine girerek farklı bir anlayış geliştirilmesine neden olmaktadır. Resim, tiyatro, edebiyat gibi alanların yanı sıra sinemada da yeni yaklaşımların oluşturulmasına zemin hazırlayan postmodernizm, klasik ve modern anlatı kalıplarından uzak bir tutum geliştirir. Karadoğan (2005, s. 144) postmodern filmleri; popüler ve avant-garde sinema ile sanat sinemasının birleşmesi olarak görür. Öztürk ve Büyükdüvenci ise, postmodern sinema için:

“Nostaljik; geçmişe duyulan tutucu özlem; geçmiş ve şimdiki arasındaki sınırların silinmesiyle oluşan birleşme; gerçek ve onun yeniden sunumlarıyla ilgilenme; açık bir pornografi; cinsellik ve arzunun metalaşması; eril kültürel düşünceler dizisini somutlaştıran tüketim kültürü; endişeyle, yabancılaşmayla, öfkeyle ve başkalarından kopuşla biçimlenen yoğun coşkusal yaşantılar” tanımını yaparlar (2014, s. 26).

Bireyi temel alarak onun çözümsüzlüğünü irdeleyen modern sinema, durağan ve yavaş kurguya sahiptir. Postmodern sinema ise, daha hareketli, karmaşık davranışları konu alabilen ve herhangi bir mesaj verme çabasında olmayan bir yaklaşımdadır.

Postmodern anlatı yapısında, parodi, pastiş yanı sıra ironi, parçalanma, şizofreni, melezleşme gibi pek çok kavram da dikkat çeker. Jameson iki terimin ön plana çıktığını ifade eder. Bunlar; parodi ve pastiş yapılarıdır (Akt: Erdemir, 2009, s. 26-27). Sinemada metinlerarasılığı temsil eden bu iki kavram, biçim ve içerik yönünden taklit etme işlevini görür. Parodi, var olan bir olaydan yeni bir anlam oluşturulması amacıyla alaycı bir tutum eşliğinde meydana getirilir. Hutcheon, parodinin toplumsal yapıyla ilgili olması nedeniyle tarihsel hafıza ve estetik kavramlarını kullandığını belirtir (1986, s.

204). Eleştirel bir yaklaşımın sergilendiği parodi için “işlevini yitirmeye başladığı” yorumunu getiren Jameson, pastiş kavramının daha popüler hale geldiğinin altını çizer (2011, s. 56). Yazar, pastişin parodiden farklı olduğunu belirterek, daha etkisiz ve gizli amaçlardan yoksun olduğunu vurgular. Buna ek olarak, Jameson nostaljik yapımların pastışı yeniden düzenlediğini ifade ederek, toplumsal bir zemine geçirildiğini öne sürer. Eklektik bir yapıya sahip olan pastişte, taklit edilen eserin biçim ve anlam yönünden parçalara ayrılması söz konusudur. İspir ve Kaya, pastişte eleştiriden uzak bir tutum sergilendiğini belirterek, doğrudan taklit etme yönteminin uygulandığını veya eserin orijinalinden koparılarak yeni bir anlamın nesnesi olarak kullanıldığını ifade ederler (2011, s. 86). Hayward, parodinin muhalif yapısına dikkat çekerken, pastişin ise ironi ve yıkıcılıktan uzak, taklit etmeye olduğunu öne sürer (2018, s. 303).

Modern sinemada görünmez kurallar ve auteur kuramı, yönetmene birtakım sınırlamalar getirirken, postmodern sinemada, yönetmen öznel yaklaşım sergileyerek hikâyenin gidişatıyla ilgili özgürce değişiklikler yapabilir. Elsaesser, postmodern filmler için “çoktan seçmeli çok katlı” tanımlamasını yaparak, söz konusu sinemasal yaklaşımın sahip olduğu geniş bir yapıya dikkat çeker (Akt: Becerikli, 2016, s. 136).

Postmodern sinemada zaman ve mekân genellikle belirsizliğini korur. Pek çok metafor ve çağrışımın kullanıldığı postmodern filmler için Karadoğan “melez sanatsal yaklaşımın ürünü” şeklinde görüş belirtir (2005, s. 146). Yazar, postmodern filmlerin anlaşılabilirliği ya da anlaşılabilirliği konusunun onu farklı kıldığını ifade ederek, oluşturulan belirsizliğe vurgu yapar. Hayward, postmodern filmlerin, daha önce işlenen görüntü ve sahnelerin seçilerek prefabrik evler gibi yeniden inşa edilebileceğini ifade eder (2018, s. 303). Stam, sinemada postmodernizm ile ilgili yapılan çalışmaların, genellikle *Blade Runner* (Bıçak Sırtı, 1982), *Blue Velvet* (Mavi Kadife, 1986), ve *Pulp Fiction* (Ucuz Roman, 1994) gibi filmler üzerine yapıldığının altını çizer (2014, s. 312). Sinemada postmodern yaklaşım, sadece modern sinema kurallarını yıkmakla kalmaz, aynı zamanda kahramanlık kavramını ve karakter türlerini de parçalamayı hedefler (Vommaro, 2015, s. 22). Postmodernizm, sinemada anlatının yanı sıra karakterlerin özelliklerini de etkileyerek onları özgün bir biçime dönüştürür. Kahraman kavramına yüklenen anlamları görmezden gelen postmodern sinema, anti kahraman kavramının oluşmasını sağlar.

Anti Kahraman Kavramı

Sinemanın gelişmeye başlamasıyla birlikte “kahraman” terimi de öne çıkan hususların başında gelmektedir. Söz konusu terimin tiyatro, edebiyat gibi sanat dallarında da kendini gösterdiği bilinmektedir. Kahraman

karakterlerin, klasik anlatı sinemasında temel yapı taşı görevini üstlendiği söylenebilir. Cambridge İngilizce sözlüğünde (2020) “Kahraman” kavramıyla ilgili iki farklı tanım geliştirilmiştir. İlki; insanlar tarafından saygı gören cesur kişi. İkincisi ise; kitap ve filmlerde yer alan iyi erkek karakter. Türk Dil Kurumu’nda (2020), kahraman sözcüğüyle ilgili üç ayrı tanım oluşturulmaktadır. Bunlar;

- Savaşta veya tehlikeli bir durumda yararlık gösteren (kimse), alp, yiğit.
- Bir olayda önemli yeri olan kimse.
- Roman, hikâye, tiyatro vb. edebiyat türlerinde en önemli kişi.

Campbell, kahramanın tarihsel sınırların üstesinden gelerek insani bir görünüm kazanan kadın veya erkek olduğunu belirtmektedir (2017, s. 25). Bu karaktere sahip olan kişilerin kabiliyetli ve güçlü kimseler olduğunu öne süren yazar, söz konusu özellikleri oluşturan kaynağın tüketilemez olduğunun altını çizerek. Bu alanda yaptığı çalışmalar ve sunduğu düşüncelerle öne çıkan Campbell, kahraman kavramına doğaüstü nitelikler atfetmektedir. Jung ise, halkını yıkım ve ölümlerden kurtaran, ejderha, canavar gibi yaratıkları alt eden kişinin kahraman olabileceğini belirtmektedir (Vommaro, 2015, s. 6-7). Masallardaki karakterleri inceleyen Propp da kahramanın işlevlerini 31 madde üzerinden şekillendirir (Hunt vd., 2012, s. 50). Jung ve Propp’un çalışmalarına bakıldığında kahramana birtakım görevler yükledikleri söylenebilir. Kahramanın üç temel aşamadan geçtiğini öne süren Campbell şu açıklamayı yapar: “1. Bir kahraman günlük dünyadan doğaüstü mucizeler dünyasına geçer (mevcut örneklerimizde büyü bölgele); 2. İnanılmaz güçlerle karşılaşır ve kesin zafer kazanır (büyü bozulur); 3. kahraman bu mucizeler ülkesinden kendi adamlarına nimetler dağıtacak güçlerle döner” (1994, s. 483). Vommaro, Campbell’ın kahraman kavramıyla ilgili olarak, diğer yazarlara oranla daha çarpıcı görüşleri olduğunu ifade eder (2015, s. 6-7).

Klasik anlatı sinemasının etkili olduğu Hollywood’da, kahraman karakterler hikâyenin merkezinde yer almaktadır. Ryan ve Kellner, 1980’li yılların başında Amerikan sinemasında kahraman imgelerinin ön plana çıkmaya başladığını belirterek, bu noktada izleyicilerin liderlik özlemini karşılama amacının güdüldüğünü öne sürerler (2010, s. 338). Özellikle Marvel ve Dc Comics evrenlerinde yaratılan kahramanların (Batman, Superman, Captain America vs.) sinema alanında sıklıkla yer aldığı ve günümüzde de bu akımın devam ettiği bilinmektedir. Söz konusu kahramanlar, insanlığı tehdit eden pek çok unsurun üstesinden gelerek izleyicinin katarsise ulaşmasını sağlarlar.

Postmodern anlayışın sinemaya yerleşmesiyle birlikte, kahraman kavramı boyut değiştirerek farklı bir türe dönüşmektedir. Anti kahraman olarak

bilinen yeni oluşum, postmodern filmlerin önemli bir figürü haline gelmektedir. Abrams, anti kahramanın edebi eserdeki kahraman olarak belirtilen karakterden farklı olduğunu ifade ederek, bu karakterin edilgen, yararsız ve sahtekâr özelliklere sahip olduğunu öne sürer (1999, s. 11). Anti kahramanı, kahramanın antitezi şeklinde yorumlayan Cuddon da bu karakterlerin maharetsiz, şanssız, hilekâr ve başarısız olduklarını ifade eder (2013, s. 41). Cambridge İngilizce sözlüğünde (2020); Anti kahraman kavramıyla ilgili olarak, cesareten yoksun kahramanlık özelliklerinden uzak ve toplumun zayıflık olarak nitelediği özelliklere sahip olan karakter tanımı yapılmaktadır. Bu açıklamaların söz konusu kavramı oldukça yüzeysel tanımladığını söylemek mümkündür. Vogler, anti kahraman teriminin karmaşık yapısına vurgu yaparak, bu kavramın kahramanın karşıtı olmadığını ifade eder (2007, s. 34-35). Yazar, filmde herhangi bir suçta karışan kişinin kötü özelliklere sahip olmasına karşın izleyicide sempati uyandırabileceğini öne sürerek anti kahramanın özel bir kahraman türü olduğunu savunur.

Anti kahraman kavramının ilk olarak Dostoyevski'nin *Yeraltından Notlar* adlı eserinde kullanıldığı belirtilmektedir (Brombert, 1999, s. 1 Akt: Kadiroğlu, 2014, s. 4). Steiner (2013) ise, bu terimin kökeninin mitolojiye dayandığını ifade ederek, Roma yergilerinde ve Rönesans edebiyatında sıklıkla kendine yer bulduğunu öne sürer (Akt: Vommaro, 2015, s. 18). Kahraman kavramıyla ilgili çeşitli çalışmalar yürüten Jung, Propp ve Campbell'ın, anti kahraman terimiyle ilgili derinlemesine araştırma yapmadıkları söylenebilir.

Vogler, anti kahramanları ikiye ayırmaktadır. Birinci tipin geleneksel kahramanlara benzediğini savunan yazar, *Casablanca (Kazablanka)* filmindeki Rick Blaine (Humphrey Bogart) karakterinin bu tanıma uygun düştüğünü belirtir. İkinci tip ise daha trajik yapıya sahip olan kahramanlardır. Eylemleriyle sempatik bir tavır sergilemeyen bu tip kahramanlar olumsuz davranışlarda bulunabilirler. Vogler, bu tipe örnek olarak *Scarface (Yaralı Yüz)* filmindeki Tony Montana (Al Pacino) karakterini gösterir (2007, s. 35).

Delice, anti kahramanın belirli bir kalıpta tanımlanmasının güç olduğunu belirterek, çağımızın getirdiği belirsizlikler ve kaotik ortamın karmaşık bir kahraman mitini oluşturduğunu öne sürer (2017, s. 32). Anti kahraman kavramına farklı yaklaşım ve yorumların getirildiğini söylemek mümkündür. Sinemada ilk zamanlarda beceriksiz, pasif ve sahtekâr olduğu şeklinde tanımlar yapılan bu kavramın, postmodern sinemada anlam açısından daha nitelikli bir boyut kazandığı sonucu çıkarılabilir.

Quentin Tarantino Filmlerindeki Anti Kahramanların Analizi

Sinema dünyasında, postmodern akımın önemli temsilcilerinden biri olan Quentin Tarantino, birbirinden farklı hikâyeleri özgün anlatı yapısıyla

oluşturmayı tercih eden bir yönetmendir. İlk olarak 1987 yılında kameraya aldığı *My Best Friend's Birthday* (*En İyi Arkadaşımın Doğum Günü*) ile yönetmenlik adına başarısız bir adım atan Tarantino, ardından *Reservoir Dogs* (*Rezervuar Köpekleri*, 1992), *Pulp Fiction* (*Ucuz Roman*, 1994), *Four Rooms* (*Dört Oda*, 1995), *Jackie Brown* (1997), *Kill Bill Vol. 1* (2003), *Kill Bill Vol. 2* (2004), *Death Proof* (*Ölüm Geçirmez*, 2007), *Inglourious Basterds* (*Soysuzlar Çetesi*, 2009), *Django Unchained* (*Zincirsiz*, 2012), *The Hateful Eight* (2015), *Once Upon a Time... in Hollywood* (*Bir Zamanlar Hollywood'da*, 2019) filmlerini yönetir. Buna ek olarak Tarantino, *Sin City* (*Günah Şehri*, 2005) adlı filmde de misafir yönetmen olarak görev alır. *My Best Friend's Birthday* filminin yanması sonrasında Tarantino sadece 35 dakikalık bölümü yayımlayabilmiştir. Çalışmada, söz konusu filmle ilgili belirgin bir çözümleme yapılamayacağı için filmdeki karakter yapılanması analiz edilmemektedir.

Cannes Film Festivali'nde de gösterime giren *Reservoir Dogs* filminde, hikâye sekiz karakter üzerinden şekillenmektedir. Bunlar; Mr. White (Harvey Keitel), Mr. Orange (Tim Roth), Mr. Blonde (Michael Madsen), Eddie (Chris Penn), Joe (Lawrence Tierney), Mr. Pink (Steve Buscemi), Mr. Brown (Quentin Tarantino) ve Mr. Blue (Edward Bunker). Suç çetesinin üyeleri konumundaki bu karakterler, elmas çalabilmek için bir plan yaparlar fakat başarısız olurlar. Filmde, anti kahraman olarak gösterilebilecek iki karakter bulunmaktadır. Bunlardan biri Mr. Orange diğeri de Mr. White'tır. Mr. Orange başarılı bir polistir ve çeteye sızır. Kahraman olabilecekken, suçsuz birini vurması sonrasında, Mr. Orange trajik bir boşluğa düşer. Tarantino, polis olan bir kişinin çetenin içinde asimile olma durumunu başarılı şekilde göstermektedir. Hırs ve başarılı olma arzusu Mr. Orange'ı olumsuz şekilde etkiler. Söz konusu karakter, filmin son sahnelerine doğru, öldürülmek üzere olan polis memurunu kısa süreliğine de olsa kurtararak kahramanca bir davranış gösterir. Bu durum onun anti kahraman olduğunun işaretidir. Anti kahraman özelliklerini taşıyan diğerkarakter de Mr. White'tır. Bu karakter, Mr. Orange'a inanarak onun polis olmadığını düşünür ve hayatı pahasına onu korur. Fakat filmin sonunda Mr. Orange'ın polis olduğunu itiraf etmesiyle birlikte, Mr. White onu öldürür. Mr. Orange'ı koruduğu için, diğerkarakterler tarafından "şefkatli" olarak çağırılan Mr. White içindeki iyiliği, filmin son sahnesine kadar taşıyarak anti kahraman özelliklerini temsil eder.

Filmde Mr. Brown rolünü canlandıran Tarantino, esasen çeteyi toplayan ve organize eden Joe karakterini oynamayı düşündüğünü fakat sadece yönetmenliğe odaklanmak için küçük bir rolü tercih ettiğini belirtir. (Nevers, 2010, s. 8). Postmodern sinemada geçmişe duyulan özlem, saygı niteliğindeki sahneler bilinen bir durumdur. Tarantino, bu hikâyede karakterlere takma isimler vererek Fransız Yeni Dalga gangster filmlerine göndermede bulunmaktadır. Yönetmen, ayrıca, 1970'li yılların şarkılarına filmde sıklıkla yer verir. (Ciment ve Niogret, 2010a, s. 24-25). Hayward,

filmdeki şiddet sahnelerinin Scorsese'nin *Taxi Driver* (*Taksi Şoförü*, 1976) adlı yapımını hatırlattığı ifade eder (2018, s. 304). Tarantino, hikâyedeki karakterleri daha inandırıcı kılmak adına onların doğal davranmalarını ve gerçekçi olmalarını amaçlar (Peary, 2010, s. 39). Filmin açılış sahnesinde karakterlerin sıradan sohbetleri ve çocuksu atışmaları da bu durumun göstergesidir.

Pulp Fiction filmiyle Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülünü kazanan Tarantino sinema alanında önemli bir noktaya ulaşır. Birden fazla konunun işlendiği filmde çok sayıda karakter öne çıkar. *Reservoir Dogs* filminde olduğu gibi *Pulp Fiction*'da da postmodern bir yaklaşım sergileyen Tarantino pek çok nostaljik göndermede bulunur. Filmde, 1960'lı yılların müziklerine sıklıkla yer veren yönetmen, Marilyn Monroe, Elvis Presley gibi sanatçılara da değinmektedir. *Pulp Fiction*'da pek çok karakter olmasına rağmen, kahramanlık sorunsalı açısından iki karakter dikkat çeker. Bu karakterler, Butch (Bruce Willis) ve Vincent Vega'dır (John Travolta). Boksör olan Butch, final maçında yenilmesi karşılığında Marsellus Wallace'tan (Ving Rhames) para alır. Fakat daha sonra bu durumu kabullenemeyip maçı kazanır. Rakibinin ölümüne sebep olan Butch karakteri, filmin bir sahnesinde bundan pişman olmadığını ifade eder. Tarantino, söz konusu karakterin kaba biri olduğunu fakat kız arkadaşı Fabienne'le (Maria de Medeiros) olan sahnelerinde de son derece naif davrandığının altını çizer (Dargis, 2010, s. 86). Butch karakteri, düşmanı Wallace'ın hayatını kurtararak anti kahraman kimliğine uygun hareket eder. Filmde anti kahraman olarak tanımlanabilecek bir başka karakter de Vincent Vega'dır. Vega, kötü alışkanlıklara sahip bir gangster olmasına rağmen izleyiciye sempatik görünür. Vega karakteri, patronunun eşi olan Mia'nın (Uma Thurman) hayatını kurtarması ve onunla yaptığı göze hoş gelen dans figürleri, bu karakteri kötü kişi olmaktan çıkarır. Tarantino, *Pulp Fiction*'da her karakterin bir başkahraman olabileceğini ifade ederek, sadece Butch ve kız arkadaşının hikâyesini işlemesi durumunda Vega'nın adının bile olamayacağını vurgular. Vega'nın küçük bir karakter olmadığını belirten yönetmen, onun vurulması sonrasında seyircinin üzüldüğünü öne sürer (Ciment ve Niogret, 2010b, s. 101). Karakterlerin özgün bir biçimde ele alındığı *Pulp Fiction*'da, yönetmen, klasik anlatı yapısına sahip filmlerde işlenen kahramanlık olgusuna karşı çıkmaktadır. Filmin ilk yarısında acı çeken kahramanın ikinci yarıda kötü karakterle savaşması ve final sahnesinde kötü adamın kendi kendine ölürek, iyi karakterin suça karışmaması Tarantino için oldukça sıkıcı bir durumdur (Cheshire, 2010, s. 120). Filmlerinde yer alan karakterlerin gerçek dünyadaki endişeleri yaşamasına önem veren Tarantino, bu karakterlerin daha olağan bir yapıda olmasını sağlar.

Tarantino, Robert Rodriguez, Allison Anders ve Alexandre Rockwell'in beraber çektikleri *Four Rooms* adlı film dört farklı hikâyeden oluşmaktadır.

Birinci hikâye *The Missing Ingredient* (Eksik Tarif), ikinci hikâye *The Wrong Man* (Yanlış Adam), üçüncü hikâye *The Misbehavers* (Yaramazlar) ve dördüncü hikâye de *The Man from Hollywood* (Hollywood'dan Gelen Adam) şeklindedir. Her yönetmenin bir hikâye çektiği filmde Tarantino dördüncü bölüm olan *The Man from Hollywood*'u yönetir. Otelde servis elamanı olarak çalışan Ted (Tim Roth) bir gecede dört farklı odada garip maceralar yaşar. Tarantino'nun yönetmenliğini yaptığı dördüncü hikâyede, film yıldızının verdiği partiye Ted dâhil olur ve girilen bir bahiste hakemlik yapar. Karakterlerden biri çakmağı on kez art arda yakabilirse araba kazanacak, yakamazsa Ted onun parmağını kesecektir. Para karşılığında bu görevi kabul eden Ted, diğer hikâyelerde olduğu gibi bu hikâyede de yapbozun tamamlayıcısı olur ve görevini yerine getirir. Anti kahraman kalıbının farklı boyutlara geçmeden önce şapşal, sahtekâr, sakar ve başarısız olarak nitelenen tanımına daha uygun bir karakter olan Ted, her şeye rağmen hayatta kalmayı ve insanları mutlu etmeyi başarır. Tarantino'nun diğer filmlerinin aksine, söz konusu yapımda tek bir hikâye yönetmene ait olduğu için, karakterin anti kahraman özelliklerini detaylı açıklamak mümkün değildir. Fakat Ted'in geleneksel anti kahraman özelliklerini filmde sürdürdüğü söylenebilir.

Tarantino, 1997 yılında Elmore Leonard'ın *Rum Punch* adlı eserinden uyarladığı *Jackie Brown* filminde başkarakter olarak bir kadın tercih eder. Jackie Brown (Pam Grier) adındaki kadın, sıradan bir havayolu şirketinde hostes olarak çalışmaktadır. Aynı zamanda da Meksika'dan Amerika'ya kaçak para ve uyuşturucu taşıyan Jackie, patronu Ordell (Samuel L. Jackson) ve polisler arasında zorlu bir serüven yaşar. İlk defa kadın karakterin ön planda olduğu bir filmi yöneten Tarantino, diğer filmlerinde olduğu gibi burada da anti kahraman özellikleri söz konusu filmde ele alır. *Jackie Brown* filminin olgun karakterlerden meydana geldiği, acı ve zaafların üst noktada olduğunu ifade edilebilir. Filmde, Jackie Brown karakterinin daha önce eski eşi için uyuşturucu taşıdığı belirtilir ve izleyicinin söz konusu karakteri suçlu olarak görmemesi için zemin hazırlanır. Fedakârlık yaptığı algısı yaratılan Jackie karakterinin, sonrasında da geçimini sağlamak için bu yolu tercih ettiği söylenebilir. Kötü karakteri temsil eden Ordell ve çıkarları doğrultusunda hareket eden polisleri oyuna getiren Jackie, para dolu çantayı alır ve hikâye mutlu sonla biter. Postmodern anlatı çizgisinden klasik anlatıya doğru evrilen bu filmin tür olarak kara komedi çizgisinde olduğu söylenebilir. Tarantino, Jackie karakterinin Ordell'den çok daha farklı olduğunu belirterek şu cümleyi söyler: "Siyah değiller, beyaz da değiller, farklı kişilikler" (Keough, 2010, s. 229). Yönetmenin, söz konusu karakterin anti kahraman olabileceğini farklı söylemlerle ifade ettiği söylenebilir. Jackie karakteri hem suçlu hem de mağdurdur; hem kırılabilir hem de çok güçlüdür. Yönetmen, herhangi bir insanın yaşayabileceği parametreleri Jackie üzerinden işlemektedir.

2003 ve 2004 yıllarında gösterime giren *Kill Bill* serisi iki bölümden meydana gelmektedir. Gelin (Uma Thurman) karakterinin filmin başrolünü oluşturduğu filmde intikam teması dikkat çeker. *Kill Bill* serisinin ilk bölümünde ana karakterin ismi sansürlenirken, ikinci bölümünde gerçek isminin Beatrix olduğu anlaşılmaktadır. Tarantino'nun böyle bir tercihte bulunmasının alt metninde, izleyicilerin ana karakteri ikinci bölümde daha derinden tanıyarak, onunla özdeşleşebilmeleri amacının yattığı söylenebilir. Bill'in (David Carradine), liderliğini yaptığı çeteden ayrılarak kendine yeni bir düzen kurmak isteyen Beatrix'in düğün provası kana bulanır. Bill ve çete üyeleri, mekânda bulunan herkesi öldürürken, şans eseri Beatrix bu vahşetten kurtulmayı başarır. Kızının öldüğünü düşünen Beatrix, onun ölmediğini serinin ikinci bölümünde öğrenir. Klasik intikam alma durumunu ele alan Tarantino, anti kahraman özelliklerini yüklediği Beatrix üzerinden sinemanın eski dönemlerine saygı duruşunda bulunur. Beatrix karakteri filmin başında çete üyelerinden birini öldürdüğü sırada, onun kızına zarar vermeyerek kahramanca bir tutum sergiler. Küçük kıza: *"Bunu senin önünde yapmaya niyetim yoktu. Bunun için üzgünüm. Ama benim sözüme inanabilirsin. Annen bunu kendi istedi"* diyen Beatrix masumlara zarar vermeyen bir yapıda olduğunu izleyiciye yansıtır. Serinin ikinci bölümünde, Beatrix'in komaya girmeden önceki hayatındaki kişilik özelliklerine daha çok verilerek, geçmişte yaşananlar gösterilir. Böylece, Beatrix'in hayatında yaşadığı dönüşümler belli aralıklarla izleyiciye aktarılır. Hamile olduğunu öğrenmesiyle birlikte, yasa dışı yaşam tarzından kopan söz konusu karakter, intikam alma amacıyla tekrar eski kimliğine bürünür. Filmin sonlarında doğru kızının hayatta olduğunu öğrenince de katil rolünden anne rolüne doğru evrilmeye başlar.

İki farklı gerilim hikâyesinin göze çarptığı *Death Proof* filminin ilk bölümünde, Dublör Mike (Kurt Russell) *"Ölüm Geçirmez"* ismini verdiği arabasıyla dört kadının hayatına son verir. Acımasız katil görünümündeki Mike karakteri, Tarantino'nun diğer filmlerindeki karakterlerden daha olumsuz bir yapı çizer. Tarantino, söz konusu karakterin özel yaşamını, geçmişte yaşadığı bir problemi veya buna benzer konuları filmde ele almaz. Bu bağlamda yönetmen, izleyici ve Mike arasında bir duvar örerek onun sempati kazanmasını engeller. İkinci bölümde, kurban rolünde üç kadın bulunmaktadır. Mike, ilk bölümdeki gibi yine vahşi bir oyun oynama arzusundayken kadınlardan ikisinin dublör olduğu anlaşılır ve Mike'a karşılık verirler. Bu bağlamda söz konusu karakter, kovalayan değil kaçan konumuna geçer. Filmde, anti kahraman olarak üç kadının öne çıktığı söylenebilir. Bunlar; Abernathy (Rosario Dawson), Zoe (Zoe Bell) ve Kim (Tracie Thoms) karakterleridir. Satılık araç ilanında yer alan klasik bir arabayı test etmek bahanesiyle maceraya atılan üç arkadaş olumsuz özellikleriyle gösterilirken, Mike'ın onları öldürmeye çalışması sırasında,

direnç göstererek hikâyenin kahramanları görünümüne dönüşürler. İlk bölümde izleyici Mike'tan nefret etmesini sağlanırken, ikinci bölümde kadın karakterlerin güçlü bir duruş sergilemeleri ve Mike'ın onlardan kaçmaya çalışması filmi intikam hikâyesine çevirir. Anti kahraman özellikleri taşıyan üç kadın, iş yaşamlarında pek başarılı olmayan, zararlı alışkanlıklara sahip kişilerdir. Yönetmen, üç kadının Mike'a aralıksız şekilde tokat attıkları sahneyle filmi bitirerek izleyicinin katarsise ulaşmasını sağlar.

2009 yılında gösterime giren *Inglourious Basterds* filminde Tarantino, İkinci Dünya Savaşı'nın olduğu dönemi ele alarak, Almanların Fransa'da uyguladığı işgal politikasına eleştirel bir yaklaşım göstermektedir. Yönetmen, filmin başrolünde üç karakter olduğunu belirtir; Hans Landa (Christoph Waltz), Shossana (Melanie Laurent) ve Aldo Raine (Brad Pitt). Tarantino, filmdeki üç bölümü söz konusu karakterler üzerinden işlediğini ifade eder (Elfman, 2010, s. 238). Landa ve Aldo karakterleri suça yatkın ve olumsuz özelliklerin pek çoğuna sahip kişilerdir. Shossana ise, filmin açılış sekansında ailesinin Landa tarafından yok edilmesine tanık olur ve oradan kurtulmayı başarır. Ailesinin intikamını almayı amaçlayan Shossana, aradan belli bir süre geçince sahibi olduğu sinemayı, Nazi ordusuyla beraber yakarak amacına ulaşır fakat hayatını kaybeder. Aldo karakteri ise, askerlerine düşmanlarının kafa derisinin yüzülmesini emrederken; Landa da "Yahudi Avcısı" lakabını benimseyerek acımasızca insanları öldürür. İki karakter karşıt görüşlerde olmalarına rağmen filmin sonunda Adolf Hitler'in sonunu hazırlayarak güçlerinin birleştirirler. Aldo, insanların özgürce yaşamaları için; Landa da kendini kurtarmak için böyle bir yol seçer. Aldo'nun, masum insanlara zarar veren bir orduyu yok etme arzusu, Shossana'nın ise, ailesini katledenleri cezalandırmak istemesi, onların izleyiciyle bütünleşmesini sağlar. Anti kahraman kavramı açısından değerlendirildiğinde de Shossana ve Aldo'nun bu yapıya uygun karakterler oldukları söylenebilir. Landa ise, sıradan bir kötü karakter olarak yorumlanabilir.

Tür olarak Western'i temsil eden *Django Unchained* filminde Tarantino, 1800'lü yıllarda siyahilere yapılan ırkçı yaklaşımları Django (Jamie Foxx) karakteri üzerinden ele almaktadır. Tek arzusu Broomhilda'yı (Kerry Washington) kurtarmak olan Django'nun yolu Alman asıllı kelle avcısı Dr. Schultz (Christoph Waltz) ile kesişir. Bir süre kelle avcılığı yapan Django, filmin sonunda eşini kurtararak izleyiciyi doyum noktasına ulaştırır. Irkçılığa eleştirel bir yaklaşım getiren Tarantino, kendine özgü anlatı tarzıyla söz konusu durumu işlemektedir. *Django Unchained*, 1966 yılında gösterime giren ve yönetmenliğini Sergio Corbucci'nin yaptığı *Django* filminden ismini almaktadır. Bu bağlamda söz konusu filmin metinlerarasılık unsurlarını yansıttığı söylenebilir (Black, 2019, s. 9). Django ve Dr. Schultz karakterleri kelle avcılığı adı altında, suçluları öldürüp cesetlerini yetkililere teslim ederler. Kahramanlık özelliğini yansıtan söz konusu eylemler pek çok çelişkiyi de beraberinde taşır. Filmin bir sahnesinde Django, suçlu bir adamı

öldürmek istemez. Çünkü adamın yanında oğlu vardır ve Django tereddüt eder. Buna karşın Dr. Schultz'a kendini kanıtlamak istediği için adamı öldürür ve kahramanlık çizgisinin dışına çıkar. Filmin başka bir sahnesinde de siyahi bir kölenin Candie (Leonardo DiCaprio) tarafından acımasızca öldürülmesine engel olmayan çalışan Dr. Schultz iken, Django ise eşini kurtarmak için oynadıkları oyunun bozulmaması adına bu ölümün gerçekleşmesini ister. Gül ve Sepetçi, Tarantino'nun söz konusu iki sahneyle western türündeki kahraman algısını alt üst ettiğini öne sürerler (2018, s. 38). Yazarlar, özellikle Django'nun sergilediği ahlaki yaklaşımların çelişkisine dikkat çekerler.

Genellikle tek mekânda geçen *The Hateful Eight* filmi Western türünde bir yapımdır. Hava şartlarının zorluğu nedeniyle sekiz karakterin yolları, yaşamları ve geçmişleri sığındıkları dağ evinde kesişir. Bu karakterler; Marquis Warren (Samuel L. Jackson), John Ruth (Kurt Russell), Daisy Domergue (Jennifer Jason Leigh), Chris Mannix (Walton Goggins), Joe Gage (Michael Madsen), Oswaldo Mobray (Tim Roth), Bob (Demian Bichir) ve General Senford Smithers'tır (Bruce Dern). Tarantino, Amerika'da yaşanan İç Savaş'ın insanlarda bıraktığı psikolojik hasarları *The Hateful Eight* filminde sıklıkla göstermektedir. Warren'in süvari birliğini yakması, General Smtihers'in siyahi askerlerin ölüm emrini vermesiyle oluşan yıkımlar gibi pek çok konu, filmdeki karakterler tarafından temsil edilerek karikatürize edilmektedir. Tarantino'nun, filmdeki karakterler aracılığıyla günümüz Amerika'sında birçok insanın kimliğinde hâlen sürmekte olan tarihi kalıntıları anlamasını istediğini vurgulayan Greene, bu durumun parodi ve karikatürle gerçekleştirildiğini öne sürer (2017, s. 34). Filmdeki karakterler, genellikle olumsuz özellikleriyle ön plana çıkarlar. Oswaldo, Bob ve Joe, Daisy'i kurtarmak için oradadırlar ve Daisy'nin kardeşi de bodrumda saklanır. Kanlı çatışmaların fitilini söz konusu çete üyeleri ateşler. Olumsuz özelliklerinin yanı sıra olumlu ve sempatik tavırlarıyla da öne çıkan karakterlerin başında John Ruth, Daisy ve Mannix gelmektedir. John Ruth kelle avcısı olarak Daisy'i esir alır ve aralarında sert bir itişme yaşanmaktadır. Mannix ise "Şerif" olarak Red Rock'ta göreve başlayacak bir karakterdir. John Ruth'un Daisy'i canlı şekilde adalete teslim etme arzusu, Daisy'nin kanlı çatışmaya dâhil olmadan izleyiciyi tebessüm ettiren davranışları ve Mannix'in çeteyi çökeltmek için adaletin yerini bulmasını sağlaması filmde dikkat çeken olgulardır. John Ruth kahveden zehirlendiğini anladığı sırada Mannix'i uyararak onun ölümüne engel olur. Warren karakteri, John Ruth'un bu davranışını onun "sıkı bir adam" olmasına bağlar. Mannix de çeteyle iş birliği yapmak yerine onları öldürme yolunu seçer. John Ruth zeki olmayan, duygularına yenilebilen fakat cesaretli özelliklere sahip bir anti kahraman iken, Mannix çıkarlarını ön planda tutan, ırkçı yaklaşımları olan fakat adaleti savunan bir anti

kahramandır. Daisy'nin anti kahraman olduğu söylenemez fakat sempatik tavırları, John Ruth'un fiziksel şiddetine maruz kalması ve çatışmanın dışında yer alması onun kötü karakterler içinde yer almasını engelleyebilir.

Tarantino, son olarak *Once Upon a Time... in Hollywood* filmiyle postmodern anlayışa sahip bir yapım ortaya çıkarır. 1969 yılında geçen hikâyeye, kariyeri düşüşe geçen aktör Rick Dalton (Leonardo DiCaprio) ve onun hem yardımcılığını hem de dublörlüğünü yapan Cliff Booth'un (Brad Pitt) merkezinde şekillenmektedir. Yönetmen Roman Polanski (Rafal Zawierucha) ve oyuncu eşi Sharon Tate (Margot Robbie) ise, kariyeri yükselişe geçen karakterlerdir ve aynı zamanda da Rick'in yeni komşusudurlar. Filmin genelinde, Rick, Cliff ve Sharon'un kariyerlerindeki değişimler ön plana çıkarılmaktadır. Charles Manson tarikatının, onlara karşı suikast düzenleme girişimi sonrasında Rick ve Cliff'in yolu Sharon'la kesişerek hikâyeye mutlu sonla bitirilir. Tarantino, 1969 yılında yaşanan cinayetten ilham alarak o dönemi kendine özgü bir gerçeklikle kurgular. Geçmişte, Charles Manson tarikatı, Sharon Tate ve arkadaşlarını vahşice öldürmüştür. Eski dönemde yaşanan sosyolojik olayları ve o dönemin popüler kültürünü filmlerinde sıklıkla ele alan Tarantino, *Inglourious Basterds* filminde Adolf Hitler'in ölümünü sağlayıp savaşı bitirmesi gibi *Once Upon a Time... in Hollywood'da* da gerçekte yaşanmış bu vahşi cinayeti Cliff ve Rick aracılığıyla engeller. Kendi gerçekliğini yaratan yönetmen, eski filmlerine de sıklıkla göndermede bulunur. Rick karakterinin, oynadığı dizide kelle avcısı rolünü canlandırması *Django Unchained* ve *The Hateful Eight* filmlerini akla getirmektedir. *Death Proof* filminde dublörlük yapan karakterler ise, *Once Upon a Time... in Hollywood'da* da aynı mesleği yapan fakat farklı rollere hayat veren kişilerdir. Filmde anti kahraman olarak iki karakter öne çıkar; Cliff ve Rick. Bazı karakterler, Cliff'in eşini öldürdüğü söylerler fakat bu konu tam anlamıyla ele alınmamaktadır. Tarantino, Cliff'in geçmişinden ziyade şimdilerde yaşadığı sosyal psikolojik duruma odaklanılmasını amaçlar. Kariyeri düşüşte olan Rick ise, alkole bağımlılığı yüzünden özel hayatında da sorunlar yaşayan zayıf bir karakterdir. Cliff olmadan hayatını idame etmekte zorlanan Rick, kariyerinde yaşadığı düşüşü kabullenememektedir. Söz konusu iki karakterin, Charles Manson tarikatının düzenlediği suikastı engellemeleri ve olası cinayet zincirinin önüne geçmeleri onların kahramanlık özelliklerine sahip olduklarının göstergesidir. Filmlerinde, başkarakterlerin de kusurlarının olabileceğini açıkça gösteren Tarantino, bu kişilerin olumsuz özelliklerine rağmen hem bireysel hem de toplumsal değişime katkı sağlayabileceklerini izleyiciye anlatır. *Once Upon a Time... in Hollywood* filminin bir sahnesinde, Marvin Schwarz (Al Pacino) adlı yapımcının Rick'le yaptığı görüşme sırasında kötü karakterleri izleyicinin hatırlamayacağını sadece kahramanları hatırlayarak onları aklında tutabileceğini ifade etmesi, Tarantino'nun 1960'lı yıllar klasik anlatı sinemasındaki kahraman algısına yaptığı bir gönderme olarak dikkat çeker.

Sonuç

Postmodernizm, sinemaya yeni anlamlar yükleyerek pek çok yönetmenin nostaljiyi özgün bir dille ele almasına etki etmektedir. 1980 sonrasında, sinemada varlığını belirgin şekilde hissettiren postmodernizm, anti kahraman kavramının oluşmasına etki ederek salt iyi ya da kötü kalıplarını yıkmayı hedeflemiştir. Her insanın zaafı, güçlü yönleri ve kötü alışkanlıkları gibi pek çok iyi ya da kötü özellikleri olabileceğini öne süren postmodern sinemanın, gerçekliği kendine özgü yorumladığı söylenebilir. Klasik anlatı sinemasının yüklediği birtakım görevleri reddeden kahramanlar, postmodern sinemanın kusurlu dünyasında özgün bir görüntü çizerler.

Çalışmada ele alınan Tarantino sineması ve anti kahraman kavramı, söz konusu yönetmenin filmleri bağlamında ele alınmıştır. Tarantino'nun ilk filmi olan *My Best Friend's Birthday*'in sadece 35 dakikalık görüntüsü gösterilebildiği için sağlıklı bir çözümleme yapılamayacağı düşünülmüştür. Filmin yanması sırasında kurtarılan kısımların yayınlanabildiği bu hikâye için, anti kahraman kavramına yönelik nitelikli bir değerlendirme yapmak mümkün değildir. Tarantino'nun yönetmenliğini yaptığı; *Reservoir Dogs*, *Pulp Fiction*, *Four Rooms*, *Jackie Brown*, *Kill Bill Vol. 1*, *Kill Bill Vol. 2*, *Death Proof*, *Inglourious Basterds*, *Django Unchained*, *The Hateful Eight*, *Once Upon a Time... in Hollywood* filmlerindeki anti kahraman karakterler incelenmiştir. Filmlerinde kan, şiddet ve suç unsurlarını sıklıkla işleyen yönetmen, her filmde anti kahraman karakter/karakterler yaratmaktadır. *Reservoir Dogs*'ta görev hürsine yenik düşerek sivil bir kadının hayatına son veren Mr. Orange, suç çetesini yıkmayı başarır. Bununla beraber söz konusu karakter, polislin yakılmasını da önler fakat öldürülmesini engelleyemez. *Pulp Fiction*'da, boksör olan Butch karakteri maç sırasında rakibinin ölümüne sebep olurken aynı zamanda düşmanının da hayatını kurtarır. *Four Rooms*'da ise Tarantino, ana karakteri katil ya da çete üyesi olarak belirlemez sıradan bir otel görevlisinin yaşadıklarını ele alır. Şapşal ve sakar olan bu karakter, paraya olan düşkünlüğü sırasında girilen bir iddiada hakemlik yapar ve kurallar dâhilinde birinin parmağı keser. Söz konusu filmde, dört farklı odada geçen hikâyeler ele alınırken dört yönetmen de bu hikâyeleri kendi üsluplarıyla ele alırlar. Tarantino, servis elemanı Ted karakterinin hakemlik yaptığı hikâyeyi yönettiği için sadece bu odada geçen olaylar çalışmada analiz edilmiştir. *Jackie Brown* filmde, kadın karakteri temel alarak hikâyesini yazan Tarantino, onun sabıkalı bir suçlu olduğunu izleyiciye gösterir fakat filmin ilerleyen sahnelerinde söz konusu karakterin olumlu özellikleri daha fazla göze çarpar. Yönetmen filmlerinde, her karakteri farklı özellikleriyle ele alarak onların iyi ya da kötü olmasını dikkate almaz. *Kill Bill* serisinde de kadın kahraman üzerinden öykü oluşturan Tarantino, çete üyesinin intikam alma arzusunu iki bölümde de yansıtır. Katil bir kadın iken, kahraman bir

anneye dönüşen Beatrix karakterinin hayatında yaşanan değişimler izleyici aktarılır. *Death Proof* filminde ise, karakterlerin geçmişte yaşadıkları olaylara değinmeyen Tarantino, konuya daha yüzeysel yaklaşılmasını amaçlar. Sosyopat ve fetişist bir karakterin gerilim yaratmak adına kadınları arabasıyla öldürdüğü filmde, üç kadın tarafından cezalandırılması hikâyeyi oluşturur. Yönetmen, üç kadının olumsuz davranış ve tutumlarını izleyiciye gösterdikten sonra, onları olayların içine dâhil eder. *Inglourious Basterds* filminde, gerçekliği yeniden kurgulayan yönetmen, Nazi'lerin uyguladığı politikaya bazı karakterler üzerinden eleştiri getirir. Genellikle filmlerinde birden fazla hikâye ve ana karaktere yer veren yönetmen, anlatıyı daha akıcı kılarak bu karakterlerin yollarının kesişmesini sağlar. *Inglourious Basterds'ta* da üç anti kahraman öne çıkarken, Shossana'nın geçmişinde yaşadığı olaylara verilerek, onu suç işlemeye iten nedenler izleyiciye gösterilir. Aldo Raine ve Hans Landa ise, görevlerini yerine getirmeyi amaçlayan suç meyilli karakterlerdir. Fakat Aldo, masum insanları katletmeyi görev edinen bir anlayışa son vermek adına böyle bir yolu seçtiği için Landa'ya kıyasla daha olumlu bir iz bırakır.

Tarantino'nun son üç filmi ise, Western türüne fazlaca göndermelerin olduğu bir yaklaşım içermektedir. *Django Unchained* filminde, siyahi bir kölenin eşini kurtarmak adına masumane çizgiden uzaklaşması ve tekrar o kişiliğine geri dönmesi gösterilir. Kahramanlık algısını filmlerinde ters yüz eden Tarantino, *The Hateful Eight* filminde sekiz karakteri tek bir mekânda toplar. Katil, kelle avcısı, cellat, siyahilerin ölüm emrini veren eski bir asker, sahtekâr tavırlar sergileyen şerif gibi pek çok farklı suça ve özelliğe sahip olan karakterler, filmin anlatısına zenginlik kazandırır. Olumsuz özelliklerinin yanı sıra olumlu özellikleriyle de dikkat çeken bu karakterler arasında adaleti zor da olsa sağlayabilen şerif Mannix olur. Siyah ya da beyaz karakterin olamayacağı görüşünü savunan Tarantino, son filmi *Once Upon a Time... in Hollywood'da* da kariyeri düşüşe geçen Rick ve Cliff karakterlerinin bir katliamı önlemelerine dikkat çekmektedir. Eş katili Cliff ve alkolik başarısız bir aktör Rick'in, hikâyenin merkezinde yer aldığı ve filmin sonunda kahramanlaştıkları söylenebilir.

Yönetmen, filmlerindeki karakterlerin gerçek hayattaki insanlardan farklı olmadıkları düşüncesini her filminde oluşturduğu hikâyelerle izleyiciye aktarır. Filmlerinde, nostaljik bir anlayış sergileyen Tarantino, spaghetti western türüne, eski dönem müziklerine ve ünlü kişilere sıklıkla göndermede bulunur. Onları doğrudan taklit etmek yerine, estetiklik yaratarak, tarihsel anlamını da izleyiciye gösteren Tarantino, bu nedenle parodi olarak nitelendirilebilecek bir anlayış geliştirmektedir. Sinemanın ilk dönemlerinden itibaren oluşan kahramanlık algısını, her filminde yeniden parçalayan yönetmen, anti kahramanların sıradan insanlara daha yakın özelliklere sahip olduklarını kanıtlar nitelikte hikâyeleri filme alır. Kadın ya da erkek ayrımı yapmadan her karakterin suçlu olabileceğini ve yine aynı şekilde her karakterin kahraman olabileceğini izleyiciye gösteren Tarantino

için kahramanlık, klasik anlatı kalıplarından uzaklaşmaktır. Stereotip karakter yaratma kaygısı gütmeyen Tarantino, başarısız, zaafı olan ve şiddete eğilimli karakterleri hikâyelerinin merkezine koymaktadır.

Kaynakça

- Abrams, M. H. (1999). A glossary of literary terms. Harcourt College Publishers. Erişim adresi: https://mthoyibi.files.wordpress.com/2011/05/a-glossary-of-literary-terms-7th-ed_m-h-abrams-1999.pdf
- Becerikli, Rıfat (2016). Türk Sineması'nda anlatı ve karakter açısından birey (Doktora Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Black, Jack (2019). You ain't gonna get away wit' this, Django": fantasy, fiction and subversion in Quentin Tarantino's, Django Unchained. Quarterly review of film and video, 36(7), 611-637. doi: <https://doi.org/10.1080/10509208.2019.1593026>
- Büyükdüvenci S. ve Öztürk S. R. (Edt.) (2014). Postmodernizm ve sinema. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Büyükköztürk, Ş., Akgün, Ö. A., Demirel, F., Karadeniz, Ş., Çakmak, E. K. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Cambridge Dictionary (2020). "Hero – anti hero". Erişim tarihi: 04.02.2020 <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/hero>
- Campbell, Joseph (1994). Yaratıcı mitoloji: tanrının maskeleri (Çev: Kudret Emiroğlu). Ankara: İmge Kitabevi.
- Campbell, Joseph (2017). Kahramanın sonsuz yolculuğu (Çev: Sabri Gürses). İstanbul: İthaki Yayınları.
- Cheshire, Godfrey (2010). Hollywood'un yeni kiralık katilleri. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino (ss. 111-122). İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Ciment M. ve Niogret H. (2010a). Senaryo harita ise, prova da yolculuktur, fakat hala nereye gittiğinizi bilmiyorsunuzdur!. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino. (ss. 9-32). İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Ciment M. ve Niogret H. (2010b). Başıma gelen her şey, bir yolunu bulup çektiğim sahnelere sızar. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino. (ss. 100-111). İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Cuddon, J. A. (2013). A dictionary of literary terms and literary theory. London: Wiley-Blackwell. Erişim adresi: https://www.academia.edu/7012145/A_Dictionary_of_Literary_Terms_and_Literary_Theory?auto=download

- Dargis, Manohla (2010). Quentin Tarantino ve ucuz roman. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino. (ss. 83-88). İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Delice, Rüya (2017). Türkiye Sineması'nda 2000 sonrası filmlerde anti-kahraman olgusu (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Eagleton, Terry (2011). Postmodernizmin yanlısamları (Çev: Mehmet Küçük). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Elfman, Mali (2010). Soysuzlar çetesi: bu film benim iyi kötü çirkin'im olsun istedim. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino. (ss. 238-244). İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Erdemir, Filiz (2009). Postmodern sinemada kahramanın dönüşümü. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, (35), 21-40. doi:10.17064/iüifhd.44994.
- Gül, M. E. ve Sepetci, T. (2018). Sinemada şiddetin estetize edilmesi: zincirsiz ve birkaç dolar için filmlerinin metinlerarası karşılaştırması. Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi, 3(5), 21-42. Erişim adresi: <http://static.dergipark.org.tr/articledownload/3906/a235/a662/5af1d3bd1a737.pdf?>
- Harvey, David (1989). The condition of postmodernity. Blackwell Cambridge MA & Oxford UK.
- Hunt R. E., Marland J. ve Rawle S. (2012). Film dili (Çev: S. Aytaç). İstanbul: Literatür Yayınları.
- Jameson, Fredric (2011). Postmodernizm ya da geç kapitalizmin kültürel mantığı (Çev: Nuri Plümer, Abdülkadir Gölcü). Ankara: Nirengi Kitap.
- Hayward, S. (2018). Cinema studies: the key concepts. London and New York: Routledge.
- Hutcheon, Linda (1986). The politics of postmodernism: parody and history. Cultural Critique: Modernity and Modernism, Postmodernity and Postmodernism, (5). 179-207. Erişim adresi: <http://links.jstor.org/sici?sici=08824371%28198624%2F198724%290%3A5%3C179%3ATPOPPA%3E2.0.CO%3B2-N>
- İspir, N. ve Kaya, Z. (2011). Sinemada postmodern arayışlar. Atatürk İletişim Dergisi, 1(2), 81-99. Erişim adresi: <http://static.dergipark.org.tr/article-download/imported/1025007530/1025006719.pdf?>
- Kadiroğlu, Murat (2014). Savaş sonrası (1950-1960) İngiliz tiyatrosunda anti-kahraman. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Karadoğan, Ali (2005). Postmodern sinema mı film mi? İletişim: Araştırmalar Dergisi. 3(1), 133-160. Erişim adresi: <http://hdl.handle.net/20.500.12575/63021>.

Keough, Peter (2010). Jackie Brown: benim açımdan olgun bir film. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino. (ss. 225-232). İstanbul: Agora Kitaplığı.

Nevers, Camille (2010). Rezervuar köpekleri: film, senaryodan daha iyi olmalıdır!. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino. (ss. 5-9). İstanbul: Agora Kitaplığı.

Peary, Gerald (2010). İyi oyuncular benim gözümü korkutamaz!. İçinde Gerald Peary (Edt.), Quentin Tarantino. (ss.32-36). İstanbul: Agora Kitaplığı.

Ryan M. ve Kellner D. (2010). Politik kamera: çağdaş hollywood sinemasının ideolojisi ve politikası (Çev: Elif Özsayar). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Stam, R. (2014). Sinema teorisine giriş (Çev: Ç. A. Seda Salman). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Türk Dil Kurumu. (2020). "Kahraman Nedir" Erişim tarihi: 05.02.2020. <https://sozluk.gov.tr/>

Vogler, Christopher (2007). The writer's journey: mythic structure for writers. Michael Wiese Productions. Erişim adresi: <http://craftywriters.club/reading/christopher-vogler-the-writers-journey.pdf>

Vommaro, N. F. (2015). Darth vader: the antihero and postmodernism in the star wars film series. VU University Amsterdam.

Yıldırım A. ve Şimşek H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Zekâ, Necmi (1994). Postmodernizm. İstanbul: Kıyı Yayınları.

